EDUSKUNNAN KANSLIA
Hallinto- ja palveluosasto / Rosila

MUISTIO
Dnro: 4/21/2015
17.6.2015

Eduskunnan tarkastusvaliokunnalle 23.6.2015 klo 12.30

EDUSKUNNAN KANSLIAN VUODEN 2014 TOIMINTAKERTOMUS JA TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

Eduskunnan kanslian johtoryhmä on käsitellyt toimintakertomuksen kokonaisuudessaan kokouksessaan 4.3.2015. Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuman se käsitteli jo 28.1.2015. Kansliatoimikunta käsitteli toimintakertomuksen12.3.2015, hyväksyi sen ja päätti lähettää eduskunnan tilintarkastajille. Tilintarkastajat käsittelivät toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen kokouksessaan 15.4.2015.

Kanslian toiminnan luotettavuus

Eduskunnan kanslian vuoden 2014 toimintakertomuksen rakenne on samanlainen kuin viime vuonna sisältäen kahdeksan lukua. Samanlainen rakenne mahdollistaa vertailujen tekemisen edellisten vuosien toimintakertomusten pohjalta.

Sisäisen valvonnan arvioinnissa kiinnitetään huomiota strategiaan ja siihen liittyvien arvojen toteutumiseen, organisaatiorakenteeseen ja henkilöstömäärän vähentämistavoitteeseen, tietoliikennelaitteiden ja tietojärjestelmien toimivuuteen, toimintaprosesseihin ja kontrollien toimivuuteen sekä johdon saamaan seurantietojen riittävyyteen.

Riskeistä ja niiden arvioinnista todetaan, että useimmissa isoissa projekteissa ja mm. peruskorjaushankkeessa riskejä arvioidaan säännöllisesti. Edellisen vuoden arvioinnissa todettiin, että kanslian koordinoitu riskiarviointi oli käynnissä. Nyt voitiin todeta, että vuonna 2014 kansliassa toteutettiin ensimmäisen kerran toimintojen koordinoitu riskiarviointi, jonka tulosten perusteella kansliatoimikunta määritteli vuosille 2015–2018 kolme riskienhallinnan kehittämisen painopistealuetta. Ne ovat: tietoturva ja tietojärjestelmät, osaamisen keskittyminen ja sijaisuuksien hallinta sekä työhyvinvointi.

Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausumassa kanslian johtoryhmä toteaa, että kanslian sisäisen valvonnan arvioidaan olevan toiminnan laajuuteen nähden asianmukaista.

Toiminta ja sen vaikuttavuus

Toimintakertomuksessa todetaan, että kanslian toiminnan vaikuttavuus on vuoden 2014 aikana jatkanut myönteistä kehitystä. Kanslia on tarjonnut lainsäädäntötyöhön ja muun eduskunnan toiminnan edellyttämät palvelut laadukkaasti. Kansliassa on toteutettu edelleen kansliatoimikunnan päättämää tavoitetta henkilöstömäärän vähentämiseksi palvelutason parantamistavoitteesta tinkimättä.

Pääsihteeri on katsauksessaan tiivistänyt kuluneen vuoden merkittävimmät asiat. Vaalikauden viimeisten eli ns. pitkien valtiopäivien alkaessa hallituksen esitykset ovat työllistäneet varsinkin valiokuntia. Valtiopäiväasioiden asian- ja asiakirjahallinnan Eduksi-

järjestelmä saatiin syksystä keskuskanslian ja valiokuntien pilottikäyttöön. Se mahdollisti myös verkkopalveluiden uudistustyön etenemisen.

Peruskorjauksen ohella viime vuosina eduskunnan henkilökunta on ollut isojen muutosten alaisena, kun suuret ikäluokat ovat lähteneet eläkkeelle. Viime vuonna lähtijöitä oli 14 ja heidän keskimääräinen ikänsä oli hiukan yli 64 vuotta. Tämä luonnollinen poistuma antaa hyvät mahdollisuudet kansliatoimikunnan asettamaan vakinaisen virkasuhteisen henkilökunnan määrän vähentämiseen 400 henkilötyövuoteen vuoden 2015 loppuun mennessä.

Kansanedustajien avustajajärjestelmä oli vuoden aikana erilaisten huomioiden ja toimenpiteiden kohteena. Pahimmat ongelmatilanteen johtivat oikeudenkäynteihin. Avustajien työsopimusneuvottelut eivät vuoden aikana johtaneet sopimukseen. Koko avustajajärjestelmän kehittämistyötä ns. ryhmäkansliamallin käytön laajentamiseksi tehtiin kansliatoimikunnan johdolla ja yhteistyössä eduskuntaryhmien kanssa. Ratkaisut siirtyivät vuoden 2015 puolelle.

Toimintakertomuksessa kaikki kanslian 19 toimintayksikköä ja sisäinen tarkastus arvioivat vuodelle 2014 asettamiensa ja tulossuunnitelmaan kirjattujen tavoitteidensa toteutumista. Konkreettisista tavoitteista suurin osa on vuoden 2014 aikana toteutunut. Useimmat niistäkin tavoitteista, jotka eivät ole toteutuneet viime vuonna ovat kuitenkin työn alla. Vuodesta toiseen tavoitelistoilla toistuvien ns. ikitavoitteiden ja -toiveiden määrä on selvästi vähentynyt. Ottaen huomioon peruskorjauksesta johtuvat haittatekijät sekä pitkään kestänyt, viivästynyt ja paljon henkilöresursseja monissa yksiköissä vaatinut Eduksi -hanke, kanslian toiminta oli viime vuonna tuloksellista ja kustannustehokasta.

Toiminnan kustannustehokkuus

Neljä huomionarvoisinta asiaa eduskunnan kanslian tilinpäätöksessä on:

- kanslian toimintamenot 44,6 milj. euroa olivat 0,4 milj. euroa ja 1,0 prosenttia pienemmät kuin vuonna 2013
- kanslian toimintamenot olivat lähes 2,5 milj. euroa budjetoitua pienemmät
- kansanedustajien ja eduskunnan kanslian käyttömenojen säästö oli yhteensä 4,4 milj. euroa
- kanslian virkasuhteisen henkilökunnan palkkamenot olivat 29,2 milj. euroa, mikä oli 873 000 euroa ja 3,1 prosenttia enemmän kuin vuonna 2013

Eduskunnan kanslian vuoden 2014 talousarvion määrärahat riittivät. Kansliatoimikunnan ei tarvinnut myöntää millekään momentille ylitysoikeutta eikä valtion lisätalousarviossa tarvittu lisämäärärahoja.

Eduskunnan taloutta hoidettiin vuoden 2014 aikana viime vuosien tapaan kansliatoimikunnan päättämien tuottavuuden parantamis- ja taloudellisuusperiaatteita noudattaen. Alla olevista edellisen vaalikauden alun ja kuluvan vaalikauden lopun menojen kehityksistä ilmenee, miten asetetuissa tavoitteissa on onnistuttu.

Eduskunnan menot ja niiden muutos vuosina 2007 ja 2014:

	2007 milj. €	2014 milj. €	muutos- %
Kansanedustajat	19,6	21,3	+ 8,5
Kanslian toimintamenot	43,9	44,6	+ 1,8
Avustajamenot	6,4	7,3	+ 14,8
Ryhmäkansliarahat	3,7	4,0	+ 8,8

Vuodesta 2007 vuoteen 2014 palkansaajien ansiotasoindeksi on noussut 19,7 % ja elinkustannusindeksi 15,1 %.

Viime vaalikaudesta lähtien kanslian toimintamenot ovat olleet erityisen huomion kohteena. Tavoitteena on ollut budjettitarkkuuden parantaminen, tuottavuuden nousu ja tiukka menotalous. Kun kanslian toimintamenot ovat vuodesta 2007 vuoteen 2014 nousseet vain 1,8 prosenttia, on tavoitteissa onnistuttu. Palvelutaso on samaan aikana pidetty korkeana.

Kaikissa muissakin vertailukohteissa menojen kehitys on ollut selvästi matalampi kuin ansio- ja elinkustannusindeksien muutos. Avustajien lähes 15 %:n kasvu johtuu siitä, että kaikki palkankorotukset nostavat menoja, kun kanslian virkasuhteisen henkilökunnan kohdalla vuosien 2009–2011 suuretkin palkankorotukset on katettu tuottavuuden kasvulla eli korotukset on katettu palkkamenojen säästöillä. Niistä merkittävimmät ovat avoinna olevista viroista kertyneet säästöt. Työt on kanslian toimintayksiköissä tehty pienemmällä joukolla. Tosin vuonna 2014, jolloin virkasuhteisen henkilökunnan palkkamenot kasvoivat maltillisista palkankotuksista huolimatta 3,1 prosenttia, kanslian menojen säästöt kertyivät muista kulutusmenoista. Vuoden 2014 palkkamenojen kasvun aiheuttivat eläköitymisistä johtuneet kaksoispalkkaukset sekä eräät poikkeukselliset määräaikaiset palvelussuhteet.

Ongelmana avustajamenoissa on se, että kanslian mahdollisuudet vaikuttaa niihin, ovat korkeintaan välilliset. Toiminnan tuottavuuden tavoitteet eivät ole yltäneet avustajatoimintaan ja sen menoihin.

Ryhmäkansliarahaa ei ole vuoden 2012 jälkeen korotettu. Tarkastelujakson 8,8 prosentin muutos johtuu pääosin vuosien 2008–2009 yhteensä 5,5 prosentin korotuksista, jotka perustuivat palkkojen yleiskorotuksiin.

Kansanedustajien menojen 8,5 prosentin kasvuun on syynä vuosien 2010 ja 2011 yhteensä 8 prosentin palkkion korotukset.

Kun eduskunnan menot ilman arvonlisäveroja olivat vuonna 2013 yhteensä 131,5 milj. euroa, laskivat ne viime vuonna 117,6 milj. euroon. Vähennys oli 13,9 milj. euroa eli 10,6 prosenttia. Muutos johtui pääosaltaan siitä, että vuoden 2013 peruskorjausmenot olivat poikkeuksellisen suuret.

Jokaista suomalaista kohden viime vuonna eduskunnan menot olivat 21,48 euroa. Vuonna 2013 ne olivat 24,13 euroa ja vuonna 2012 alle 20 euron eli 19,86 euroa.